

KINA VIL TA TROEN TIL FANGE

side 4-5

Pakistan: ID-kort åpner dører for fattige **2** | Leder: Farlig nasjonal-religiøs makt **3**
Nord-Korea: Flyktninger hjulpet i sikkerhet **6** | Tyrkia: Menigheter vil stå på egne bein **10**
India: Dype spor etter apostelen Thomas **14** | India: Hindu-aktivister angriper kristne urfolk **16**

ID-KORT OPNAR DØRER

Rafaqat Masih er no registrert i den nasjonale databasen over borgarar i Pakistan og har fått digitalt ID-kort. Foto: HFO

Rafaqat Masih er glad: Her får han eit digitalt ID-kort som opnar døra til offentlege helsetenester og røysterett i Pakistan.

■ **Med støtte frå** Stefanusalliansen skal 5000 fattige i den hovudsakleg kristne bydelen Youhanabad i storbyen Lahore bli førte inn i den nasjonale databasen som borgarar av Pakistan.

Utan nasjonale ID-kort kan folk verken kjøpa hus eller få førarkort, og ikkje kan dei registrera seg som veljarar. Årsaka til at mange manglar ID-kort er først og fremst fattigdom.

Får røysterett

– Mange kan verken lesa eller skriva og har ikkje visst så mykje om verdien av ID-kort. I alle fall har dei ikkje pengar til å oppsøkje offentlege kontor for å registrerte seg i den nasjonale ID-databasen, seier Sajid Christopher i Human Friends Organization (HFO) som er Stefanusalliansens partner i Pakistan.

– Med nasjonale ID-kort kan folk også skaffa seg fast arbeid. Og dei politiske partia vil bry seg om dei fordi ID-kort gjer at folk blir registrerte som veljarar, seier Sajid Christopher.

Før jul gjekk HFO i gang saman med offentlege styresmakter som stiller med køyretøy for å oppsøkje folk. HFO dekkjer kostnadane, med midlar frå Stefanusalliansen.

” ID-kort gjer at folk blir registrerte som veljarar.

Sajid Christopher i HFO

I mål til påske

HFO har oppsøkt kyrkjer og brukt sosiale medium for å gjera folk merksame på kor mange dører som opnar seg ved å få ID-korta.

Prosjektet tek tid, men HFO reknar med at dei 5000 skal ha fått ID-korta før påske.

– Men det går som det skal, og vi skal nå målet, seier Christopher og legg til:

– Når vi har skaffa desse 5000 eit ID-kort, må vi finna ut kor mange fleire som treng og halda fram for å skaffa til dei også. ■

Utgever:

Stefanusalliansen

Adresse:Trondheimsveien 137,
pb 6603 Rodeløkka,
0502 Oslo

post@stefanus.no

Telefon:

23 40 88 00

Ansv. redaktør:Johannes Morken
jm@stefanus.no**Redaksjon:**Hilde Skaar Vollebæk,
Marianne Haugerud,
Eva Frydenborg**Forside:**Illustrasjon EPLS
for CSW**Design:**

Von: Bendik Schøien

Trykk:

Kai Hansen Trykkeri

Opplag:

16 600

Gavekonto:

3000 14 57922

VIPPS:

19013

Stefanusalliansen er en misjons- og menneskerettsorganisasjon med et særskilt fokus på trosfrihet.

Synspunkter i artikler står for forfatters og intervjuobjekters regning. Stefanusalliansens meninger kommer til uttrykk i artikler skrevet av staben.

Vi følger personopplysningsloven.

Magasinet kommer gratis sju ganger i året.
Bestill med SMS: MAGASIN til 2377 eller post@stefanus.no

Tilgjengelig som podkast. Kontakt KABB:

kabb@kabb.no

www.stefanus.no

f/stefanusalliansen

@stefanusalliansen

FARLEG MAKT

Mektige herskarar brukar ideologi og religion for å legitimera den farlege makta si.

■ **Vi som ønskjer** at gudstru skal brukast for å byggja fred og rettferd og hjelpa sårbare, ser med stigande uro på korleis religion vert brukt for å byggja farleg og undertrykkjande makt. Leiaren i den russisk-ortodokse kyrkja har med glede gått inn i rolla som nasjonal-religiøs kraft som velsignar Russlands terror i Ukraina.

Vi ser noko av den same farlege krafta i dei to mest folkerike landa i verda: India og Kina. Det som skjer i desse landa har vidtgående følgjer.

Tvang til tru

India, lenge omtalt som det største demokratiet i verda, er i ferd med å bli eit autoritært land – styrt av det hindunasjonalistiske partiet BJP, som er i tett allianse med si eiga paramilitære rørsle RSS. Ved brutal retorikk, makt og vald fremjar dei hindutva-ideologien: Den fortel at hinduane er ein eigen rase og eit eige folk. Stammefolk, Indias urfolk, vert forsøkt tvinga inn i hindu-falden. Muslimar og kristne vert pressa ut av det nasjonale fellesskapet. I ei stormakt som spelar ei sterkare og sterkare rolle internasjonalt, vert

trusfridommen sett på sterke prøvar. Verda kan ikkje teia.

Kina har under president Xi Jinping samla makta på ein måte som vi ikkje har sett sidan tyrannen Mao. Xi Jinping vil ha full kontroll over alt (noko han innbilte seg at han også kunne skaffa seg over covid-19-viruset). Etniske og religiøse minoritetar er under jernhælen. Også religion er blitt klassifisert som nasjonal tryggingstrussel. Kina er ikkje eit nasjonal-religiøst diktatur, men det liknar. Ein kjennar av Kina skriv i Foreign Affairs at Xi Jinping vil gjera Kina til ei «høgkyrkje for sekulær tru».

Modig vitnesbyrd

Den modige pastoren Wang Yi sa det slik like før han i 2018 blei fengsla – erklært som ein trussel mot regimet: «Xi Jinping vert tilbeden som om han var ein egyptisk farao.»

Kina er ikkje eit nasjonal-religiøst legitimert diktatur, men det liknar.

Vi skriv om India og Kina i denne utgåva av Magasinet Stefanus. Som modig kristen utfordra pastor Wang Yi tyranniet. Han fastslo at Kina har erklært krig mot sjela, ein krig regimet ikkje kan vinna. Vårt kall er å føra vitnesbyrdet vidare i møte med alle tyrannar som legitimerer brutal makt med tru – religiøs eller sekulær. ■

■ **Johannes Morken**
Redaktør

‘TILBER XI SOM KEISAR’

Pastor Wang Yi skulda Kinas kommunistparti for å ha innført keisartilbeding av Xi Jinping. Pastoren blei bura inne – erklært som trussel mot regimet.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **Den modige pastoren** forstod tidleg kva Kina var i ferd med å bli under diktatoren Xi Jinping. Wang Yi sa tydeleg ifrå. Resultatet: I over fire år har han vore fengsla.

Wang Yi leia kyrkja Early Rain i storbyen Chengdu, ei av fleire store uregistrerte kyrkjer som var blitt tolererte av dei to forgjengarane til Xi. Men Xi såg veksten som ein trussel. I starten av 2018 stramma han til religion-slova. Mange store uregistrerte kyrkjer blei stengde. Dei nekta å bli innlemma i den registrerte kyrkja.

Protest

Wang Yi organiserte sommaren 2018 eit protestbrev frå uregistrerte kyrkjer mot religionslova. Men siktemålet hans var alltid vidare.

Den 4. juni kvart år heldt han minnegudsteneste for offera for massakren på Den himmelske freds plass i Beijing i 1989. På spørsmål om kvifor han gjorde dette, sidan «det var politikk», svarte Wang Yi at han ikkje såg dette som politikk: «Eg såg menneske bli drepne, eg såg urettferd, folk som leid og vart undertrykte.» Men han la til: «I eit politisert samfunn blir berre det å halda opp samvitsfridommen sett på som politikk.»

Xi Jinping blei attvald som partisjef i november 2022. Foto: Shutterstock

Utover 2018 stramma det seg til. Den 28. oktober sa han i ei preike at regimet hadde erklært «krig mot sjela» – i Xinjiang-provinsen, der uigurane vert forfølgde, i Tibet og over heile Kina. Men pastoren la til at «fienden aldri vil kapitulera».

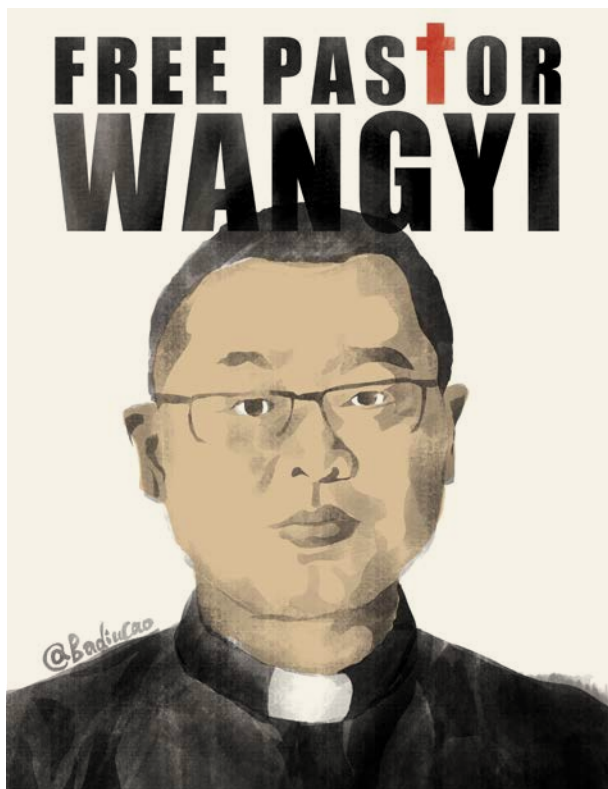
Wang Yi, som rekna med å bli arrestert, offentliggjorde eit manifest. Han skulda kommunistpartiet for «keisartilbeding» – Xi Jinping hadde, skreiv han, fått status som ein romersk keisar eller ein egyptisk farao. Ein slik ideologi let seg ikkje «sameina med kristen tru og (..) tankefridom». Han avviste ikkje regimet, men fordømde forfølgjinga av kyrkja.

Den 9. desember 2018 kom razziaen. Kyrkja blei stengt. Wang Yi blei bura inne. Han fekk året etter ein dom på ni års fengsel for å ha «hissa opp til undergraving av statsmakta». Kyrkjelyden møtest no i mindre grupper, slik andre stengde kyrkjer gjer.

Dei to siste åra er minst 24 pastorar og andre leiarar i uregistrerte kyrkjer arresterte, minst 17 sit framleis internert. Dei vert skulda for «svindel» fordi dei som «ulovlege» kyrkjer tek imot gaver får kyrkjemedlemmer. Familiemedlemmer av fleire er blitt fortalt at dei arresterte er eit «trugsmål mot den nasjonale tryggleiken», skriv nettmagasinet Bitter Winter.

Krossar rivne ned

Også den godkjende Tre sjølv-kyrkja er under veksande press. Partiapparatet skvatt til då dei oppdaga at mange

Pastor Wang Yi erklærte sivil ulydnad og blei bura inne.
Teikning: Badiucuo for CSW

partimedlemmer var byrja å gå i kyrkjer. Det er det sett forbod mot.

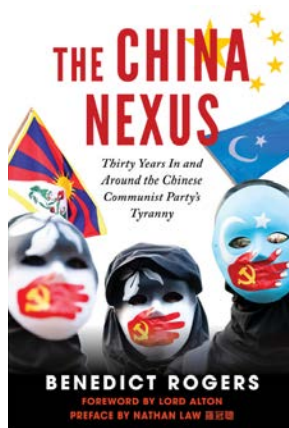
I 2017 starta ein kampanje for å gjera all religion kinesisk – «sinnifisering». Tusenvis av krossar er rivne ned av kyrkjer og erstatta med kinesiske flagg. Mange kyrkjer er tvinga til å hengja opp portrett av Xi. Forbodet mot at barn og unge under 18 går i kyrkja eller moskeen, vert handheva. Kyrkjene er blitt meir forsiktige med arbeid for barn og unge, men mange prøver å driva barnarbeid i andre lokale.

Kommunistpartiet samlar makt.

Skiljet mellom parti og stat som vart innført etter Mao, er oppheva. Partiet har overteke kontrollen med religion.

Tidleg i desember 2021 leia Xi Jinping ein nasjonal konferanse om religiøse saker. Ifølgje nettmagasinet Bitter Winter stilte Xi ni krav til religiøse leiarar, som at dei skal visa lojalitet til partiet, studera Karl Marx og kommunistpartiet si lære og «samla kristne truande rundt Kinas kommunistparti». I motsett fall blir dei straffa.

I mars 2022 fekk prestar i Tre sjølv-kyrkja nye direktiv. Kommunistpartiet vil, heitte det, gjera alt som må til for å «styrkja den ideologiske og politiske rettleinga av religiøse sirklar» og «guida det religiøse samfunnet til å støtta leiarskapen i Kinas kommunistparti og det sosialistiske systemet». Religiøse leiarar skal studera Xi Jinpings tankar og «elska partiet, elska landet og elska sosialismen».

Benedict Rogers sin bok: «The China Nexus».

” Partiapparatet skvatt til då dei oppdaga at mange partimedlemmer gjekk i kyrkjer.

I mars 2022 stramma Kina kraftig til på religiøs aktivitet på internett.

Kinesisk tyranni

– Vi trudde aldri dagen skulle koma at det blei slik forfølgning som under Xi Jinping, seier Bob Fu i organisasjonen China Aid. Han er intervjuet av Kina-aktivisten Benedict Rogers i den ferske boka «China Nexus». Rogers er nær venn av Stefanusalliansen og leier organisasjonen Hong Kong Watch.

Bob Fu var ein av leiarane for protestane på Den himmelske freds plass i Beijing i 1989. Etter massakrane 4. juni blei han kristen og leiar av ei huskyrkje. I 1996, etter at kona vart arrestert og så sett i husarrest, flykta dei. Dei kom til USA i 1997.

– Kina har erklært krig mot religion. Tibetanarane og uigurane har lenge vore sett på som ein nasjonal trussel på grunn av territoriale spørsmål. Men eg trudde aldri kommunistpartiet ville utpeika kristendommen som ein nasjonal tryggingstrussel, legg Bob Fu til.

«Sekulær tru»

Xi Jinping er ikkje berre redd brå omveltingar, men også ideologiske og religiøse trugsmål som han trur sakte vil undergrave statens sekulære verdsbilete og kommunistpartiet.

I 2019 lanserte Xi ein kampanje for å reinsa kommunistpartiet, påpeikar den tidlegare australske statsministeren Kevin Rudd i tidsskriftet Foreign Affairs. Ifølgje eit offisielt dokument skulle alle medlemmer få «teoretisk lærdom og bli døypte i ideologi og politikk».

– Målet til Xi er å transformera det kinesiske kommunistpartiet til ei høgkyrkje for ei revitalisert, sekulær tru, skriv Rudd.

Pastor Wang Yi som sa noko liknande før han blei fengsla, la til: «Krigen mot sjela kan Xi ikkje vinna.» ■

DRAMATISK FLUKT TIL FRIHET

I tre år med pandemi er cirka 550 nord-koreanske flyktninger brakt i sikkerhet med hjelp av et hemmelig nettverk av kirker i Kina.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **Det er den** oppløftende rapporten fra Tim A. Peters, som leder Stefanusalliansens partner Helping Hands Korea (HHK). I overkant av 120 av disse er hjulpet med midler fra Stefanusalliansen som i fjor finansierte redningsaksjoner for 45 flyktninger.

Nord-koreanere som har flyktet til Kina, lever farlig der – papirløse og uten rettigheter. Mange kvinner blir ofre for menneskehandel.

Ekstra mange nøddrop

Kinesisk politi har alltid sendt oppdagede flyktninger tilbake til Nord-Korea. Stengte grenser under pandemien har redusert faren. I stedet er flyktninger blitt internert.

– Andre organisasjoner har operert lite under pandemien, derfor har vi fått mange nøddrop fra flyktninger. Derfor har vi hjulpet så mange, sier Peters i et video-intervju fra Seoul i Sør-Korea.

Det bor et par millioner etniske koreanere i Kina på grensen mot det stengte landet. Blant disse er det menigheter som gjerne hjelper nord-koreanske flyktninger som vil ut av Kina. HHK samarbeider med disse.

Alarmen gikk

Senhøstes kom nøddrop om en stor gruppe flyktninger. Kinesisk politi hadde oppsøkt en menighet og fortalt at

En nord-koreansk kvinne som sammen med sin datter fikk hjelp av Helping Hands Korea til å komme i sikkerhet. De uttrykker sin takk. Foto: HHK

de visste at menigheten hjalp nord-koreanske flyktninger. Pastoren fikk klar beskjed om at dette er ulovlig.

Menigheten ligger ved Kinas kyst mot Gulesjøen mellom Korea-halvøya og Kina.

Menigheten forstod at de var overvåket, og alarmen gikk. 30 flyktninger ble raskt evakuert via en lang reise gjennom Kina til et sikkert land i Sørøst-Asia.

En del av reisen skjer med vanlige transportmidler. Kunsten er da å unngå å bli oppdaget, blant annet å komme seg utenom sjekkpunkter der ID-papirer og vaksinepass kreves.

På slutten må flyktningene gå i nattemørket på trange stier. De må krysse elver og krevende høydedrag i grenseområdet mot Sørøst-Asia.

– Denne delen av evakueringen er meget krevende for gamle, syke og små barn, sier Peters.

28 av de 30 flyktningene er nå trygt fremme i et tredjeland – en mor og en liten datter valgte å ikke ta sjansen på flukt.

Seksuelle overgrep

I august fikk HHK en mor og en datter på drøyt fire år i sikkerhet i et tredjeland. Kvinnen har fortalt sin historie til HHK som formidler den videre til Magasinet Stefanus.

De kom fra den nordøstlige delen av Nord-Korea, rett ved grensen til Kina. Kvinnen krysset grensen i 2017.

Det er umulig å krysse grensen mellom Nord- og Sør-Korea. En dramatisk flukt går gjennom Kina til Sørøst-Asia. Foto: Shutterstock

» De føler seg kvalt av Kim Jong-uns autoritære styre.

Tim A. Peters

Der ble hun introdusert for en kinesisk handelsmann som kvinnen tidligere hadde møtt på et marked i hjemlandet.

– Handelsmannen ville hjelpe meg med å skaffe meg en jobb og tok meg med til en liten gård. Han introduserte meg for gårdeieren. Men eieren var ikke ute etter en gårdsarbeider. Etter kort tid foregrep han seg seksuelt på meg, forteller kvinnen.

Hun ble gravid.

– Men selv om dette var voldtekt, kunne jeg ikke få meg til å ta abort. Jeg bestemte meg for å ta imot barnet.

Fødte en datter

Hun fødte en datter og bodde med henne i ett år på gården til overgriperen.

– Da datteren min var gammel nok, rømte jeg og prøvde å finne en annen jobb. I jakten på arbeid hørte jeg om en menighet og dro dit, forteller hun.

En koreansk misjonær tok godt vare på dem etter å ha funnet ut at kvinnen var nord-koreansk avhopper, som attpåtil hadde gått gjennom en uønsket graviditet.

Men da koronasituasjonen i Kina ble alvorlig, måtte misjonæren reise tilbake til Sør-Korea.

– Vi måtte igjen gjennom en ny vanskelig tid. Barnet mitt trengte fortsatt mye omsorg, fortalte kvinnen.

Som nord-koreansk avhopper klarte hun ikke å finne arbeid. Hun fryktet også at de kunne få covid-19, for hun var ikke vaksinert da hun ikke hadde ID-dokumenter.

– Jeg var redd for at jeg skulle bli tatt av kinesisk politimens jeg gikk på gaten uten vaksinasjonsbevis. Jeg forstod at vi måtte komme oss ut av Kina. Jeg er glad for at jeg ble bragt i sikkerhet av HHK, forteller kvinnen.

«Kvalt av regimet»

Så snart flyktingene er kommet ut av Kina, melder de seg for lokale myndigheter som tar over ansvaret for flyktingene. De som vil til Sør-Korea, melder seg på landets ambassade.

– De blir registrert som flyktinger. HHKs ansvar avsluttes der, vi vender vår oppmerksomhet mot nye flyktinger som må komme seg i sikkerhet, sier Tim A. Peters.

– Mennesker som flykter fra Nord-Korea, drar på grunn av store økonomiske problemer, og de føler seg kvalt av Kim Jong-uns autoritære styre. De søker frihet, sier han. ■

VIL BLI I IRAK – MEN NOEN TVILER

Unge kristne i Duhok. Fra venstre: Daniel Muneer, Ramsin Audisho, Ogen Ashur, Yagoob Nuzar, Olivia Khoshaba, Manuella Satim, Clara Samir og Noor Ashur.

Unge kristne i Irak tror på en fremtid i hjemlandet. Men noen vil komme seg vekk. De vet at kristne aldri vil bli likestilt med muslimer.

TEKST OG FOTO: JOHANNES MORKEN, DUHOK, IRAK

■ **En engasjert gruppe** kristne ungdommer sitter foran oss. Flertallet er født og oppvokst her i Duhok i den selvstyrte kurdiske regionen nord i Irak. Terrorveldet til IS kom aldri hit.

– Jeg har aldri opplevd diskriminering som kristen, sier Ogen.

Yagoob måtte derimot flykte for livet da IS kom til storbyen Mosul i 2014, en times kjøretur unna.

Politisk vil muslimene alltid begrense oss. Vi er respektert, men diskriminert.

Daniel

– Allerede de siste årene før IS kom, ble det nærmest umulig å være kristen i Mosul. Det var et sterkt press for at vi skulle bli muslimer, forteller han.

Drømmer om felles jul

De unge er mellom 15 år og midten av 20-årene. Noen kommer fra Den kaldeisk-katolske kirken, andre fra Den assyriske kirke i Østen. De går til gudstjenester, men ikke nødvendigvis sammen foreldrene. De går sammen med venner der de trives best. De skulle gjerne sett at kristne i alle kirker kunnet feire jul samtidig.

På 1990-tallet var det 1,3 millioner kristne i Irak. Nå, etter den amerikanske invasjonen, borgerkrigen og IS, er det bare et par hundre tusen, kanskje mindre. 15-åringen Noor tror at kirken – og troen – gradvis vil bli borte fordi kristne forsvinner.

– Men dersom kirken har mange som min far, overlever den, svarer 24-åringen Clara Samir entusiastisk.

Hennes 45 år gamle far er ivrig kirkegjenger.

– Far kjenner på ansvaret. Han ønsker å holde på tradisjonene og gå i kirken for å legge frem sine behov for Gud. Han håper at folk fornyer sine bånd til kirkene og ser hvor verdifullt det er å være kristen, forteller Clara.

– Far inspirerer meg fordi han tror fremtiden for kristne vil bli bedre her, selv om det vil ta tid og vi må gjennom vanskeligheter.

Claras favorittaktivitet er et fast lørdagsarrangement som hennes egen kirke er involvert i: Folk tar med mennesker med funksjonshemming og gjør aktiviteter sammen med dem.

– Dette gir meg stor glede, sier Clara.

Mer likestilling

Flere sier at det de siste årene har skjedd en positiv utvikling for likestilling. Flere kvinner er i arbeid. Claras foreldre var for fem år siden meget spørrende til at hun ville arbeide, i dag sier de at det er bra.

– Kristne jenter er frie til å kle seg som vi vil, sier Manuella. Fra muslimer får 24-åringen av og til høre at «du er kristen». Folk ser det på hvordan hun kler seg, og da er det ikke positivt ment.

Clara mener flere muslimske jenter i dag enn for fem år siden kler seg mer likt de kristne.

Vil dra fra Irak

– Ser dere en fremtid i Irak?

– Jeg vil dra fra Irak, svarer Olivia. – Vi har ikke samme rettigheter som flertallet. Jeg kan aldri bli leder i samfunnet, fordi jeg er kristen.

Clara vil også dra.

– Jeg har arbeid, men det er bare for å overleve. Jeg vil dra til Canada eller Australia.

– Blir det ikke vanskelig å besøke familien?

– Jo. Jeg er veldig glad i dem. Men jeg trenger utvikling, det får jeg ikke her.

Vil ikke dra

Men Ramsin er helt uenig.

– Å dra er ingen løsning. Vi må rope ut og kreve våre rettigheter.

Mange av Manuellas slektninger dro etter IS.

– Men min familie elsker å leve her, her har vi våre hjem og vårt arbeid. Jeg ser håp.

Ogen sier at han har bodd her hele livet og har gode venner.

– Jeg vil finne meg en jobb. Det krever innsats, men jeg vil gripe muligheten, sier Ogen.

Barnas sikkerhet

Clara mener barnas fremtid er det viktigste.

– Vi må sette sikkerheten først, det er umulig å være trygg her. Vi vet ikke hva som skjer i morgen.

Ogen svarer at det heller ikke er trygt i USA, han nevner skoleskytingene.

– Det er høy kriminalitet og mange drap der. Jeg har aldri vært angrepet her, ingen har prøvd å ta pengene mine, sier Ogen.

– Du er heldig som har gode muslimske venner. Det skjer æres- og hevndrap mellom familier. Dersom jeg hadde kommet i krangel med en muslimsk kurder, ville jeg ikke våget å ta ham for retten, kommenterer Clara.

Diskriminert

Ogen sier at etter det han hører, dømmer domstolene ikke etter hvem de tiltalte er. Men Manuella svarer: – Ikke glem at vi har islamsk lov. Det har skjedd kidnapping av kristne jenter som er blitt tvunget til å bli muslimer og gifte seg.

Manuella forteller at det første året hun hadde bil, ble hun flere ganger påkjørt og fikk bulker.

– De som kjørte borti meg, sa at jeg siden jeg er jente, skulle jeg ikke kjøre. Far sa at jeg skulle tilgi. Jeg var sint. Men far hadde rett.

De fleste av Daniels venner er muslimer.

– Politisk vil muslimene alltid begrense oss. Vi er respektert, men diskriminert, sier han. ■

VIL STÅ PÅ EGNE BEIN

Mange titalls misjonærer er kastet ut av Tyrkia. Nå vil kirkene utruste flere ledere og prøve å stå på egne bein.

TEKST: JON-GEIR DITTMANN, IZMIR, TYRKIA

■ **Midt i den** tyrkiske storbyen Izmir med fem millioner innbyggere viser pastor Umut Sahin meg stolt rundt i Karatasj-kirken. Men bortsett fra et lite kors ved inngangsdøra, er det lite som minner om et kirkebygg. Den fem etasjes blokken med rom for kirkens mange aktiviteter ligger inneklemt mellom forretningsbygg og butikker. Menigheten teller ca. 200 tyrkiske medlemmer. Det er aktivitet nærmest hver dag.

Hver søndag er det fire gudstjenester, forteller Umut Sahin, som er hovedpastor. I tillegg til gudstjeneste på tyrkisk, har to iranske menigheter gudstjenester på farsi (persisk). En arabisktalende menighet holder også til i bygget.

Innsats for flyktninger

Tyrkia huser mer enn 4 millioner flyktninger, de fleste fra Syria. Izmir har tatt imot mer enn 200.000 flyktninger fra Syria etter at borgerkrigen brøt ut i 2011.

Karatasj-kirken har et omfattende arbeid for å avhjelpe nød. I Tyrkia blir flyktninger i stor grad overlatt til seg selv og må finne arbeid og bosted på egenhånd.

Pastor Umut Sahin leder «prosjekt Smyrna». Foto: Thea Haavet

Menigheten har blant annet startet et lite vaskeri der flyktninger gratis kan få vasket klær. Etter skoletid kan barn leke og få hjelp med lekser.

– Aktivitetene skal ikke være lokkemidler for evangelisering. Bare dersom flyktningene selv spør om tro, deler vi troen vår med dem. De aller fleste syrerne er muslimer, og vi må vise respekt for deres tro, sier pastor Umut.

Kirken mangler ledere

Umut er også leder av «prosjekt Smyrna» som Stefanualliansen støtter. Smyrna er det gamle navnet på Izmir, og menigheten her er omtalt i Johannes' åpenbaring. Tyrkerne skiftet navn på byen da de erobret området fra Hellas for drøyt 100 år siden.

Prosjekt Smyrna kom i stand fordi de protestantiske kirkene i Tyrkia mangler ledere. I mange år har misjonærer fra USA og Europa hjulpet med å få i gang menigheter, i starten ofte som husgrupper. Utlendingene har ofte vært ledere. En av grunnene er det tyrkiske forbudet mot pastor- og presteutdanning

” Med tyrkiske ledere er sjansen større for at mistenksomhet og konspirasjonsteorier overvinnes.

Michael Hertlein, utsending fra USA

for alle kirker. Utlendingene selv har ofte ønsket å gi ansvaret til tyrkere.

Men mange av misjonærene eller utsendingene er blitt utvist i kjølvannet av kuppforsøket i 2016. Noen ble urettmessig anklaget for å stå i ledtog med bevegelsen til Fetullah Gülen, som myndighetene hevdet sto bak kuppforsøket. Andre valgte å reise hjem på grunn av usikkerheten.

– Noen har kommet tilbake. Men som kristne tyrkere kan vi bruke anledningen til å lære å stå på egne ben. Derfor blir lederutvikling en hovedoppgave, forteller Umut. Han er også generalsekretær for Den tyrkisk-evangeliske alliansen (TEK) med mer enn 50 menigheter som medlemmer.

Michael Hertlein (35) som er fra Seattle i USA og er gift med en tyrkisk kvinne, forteller at de syv som nå er med i lederopplæringen, er i 30-årene og har vært kristne i minst fem år. Undervisning, praksis og veiledning varer i ett år.

– Jeg har tro på at studentene kan få viktige oppgaver som kirkeledere. Det å utdanne og sette kristne tyrkere i stand til å lede kirkene, er avgjørende for at kirken skal være troverdig og ha bærekraft, sier Michael.

Mistenksomhet

Utenlandske misjonærer møter mye mistenksomhet. I mediene og av myndighetene blir disse ofte beskyldt for å ville ødelegge tyrkisk kultur og bekjempe islam. Mye er basert på desinformasjon og rykter.

– Det er viktig at den unge kirken slår rot i befolkningen. Med tyrkiske ledere er sjansen større for at mistenksomhet og konspirasjonsteorier overvinnes, sier Michael.

– Unge tyrkere forteller at de hadde en rekke vrangforestillinger da de oppsøkte kirkene, men at virkeligheten var en helt annen enn de trodde. De sier at de møtte åpne og ærlige mennesker som viste omsorg og interesse uten å presse dem til noe, forteller Umut. ■

Dâp i Lara-kirken i Antalya i Tyrkia. Til venstre pastor Erkan Firat, til høyre hovedpastor Ramazan Arkan. Foto: Antalya Evangelical Church

KIRKEN I ANTALYA FEIRET 30 ÅR

■ **Antalya evangeliske kirke** feiret 18. november sitt 30-årsjubileum. Siden 2007 har Stefanusalliansen støttet og samarbeidet med kirken. Mer enn 200 medlemmer av menigheten og noen inviterte gjester var samlet til en storslått feiring som inneholdt hilsninger, tilbakeblikk og flotte musikalske innslag.

Jon-Geir Dittmann, som fram til 2014 arbeidet i Stefanusalliansen, hilste. Ved gudstjenesten på søndagen overrakte han menigheten et nattverdsett. Hovedpastor Ramazan Arkan takket Stefanusalliansen for trofast støtte.

Menigheten som startet som en liten huskirke i 1992, har vokst kraftig og er i dag en av de største protestantiske menighetene i Tyrkia. I julen hadde menigheten sin første gudstjeneste på et tredje sted, i byens universitetsområde, vest i Antalya.

Under jubileumsgudstjenesten i november ble ni nye troende døpt. Før sommeren ble 18 døpt, totalt 27 i 2022. Aldri før er så mange blitt døpt på ett år. – Mange nye mennesker, desillusjonerte av islam, kommer til kirken, sier pastor Ramazan Arkan. ■

Bønnesalme for de forfulgte

■ **Dette er den** første salmen jeg skrev med motiv fra den forfulgte kirke. I 2002 var jeg ikke lenger engasjert av Normisjon med arbeidet i Aserbajdsjan, men hadde så smått begynt å orientere meg videre mot det som i dag er Stefanusalliansen.

Daværende generalsekretær, Bjørn A. Wegge, ga meg tillit og utfordring til videre engasjement. Vi snakket mye om å gi stemme til de stemmeløse, ikke minst i land som hadde en kristen tradisjon som gikk langt tilbake, men hvor islam hadde overtatt den religiøse definisjonsmakten fra midten av 600-tallet, som i Egypt.

Salmen kom med i Norsk Salmebok 2013. Biskopen i Agder, Stein Reinertsen, kjempet for den i det avgjørende kirkemøtet som bestemte salmevalget. Jeg fulgte med hjemme via min datamaskin, mens Stein holdt meg oppdatert. Slik gikk det til at Norsk Salmebok av 2013 inneholder to salmer med dette motivet.

Jeg er glad for at norske menigheter på denne måten møter troens utfordring og er stolt over at jeg har fått være et lite redskap for denne store forpliktelsen!

Salmen har et ganske kompakt innhold, med mange aspekter. Det er fint å kunne be om velsignelse for «hver mor og far som vet at barna lider». ■

Eyvind Skeies salmer

Gjennom Stefanusalliansen har prest og salmedikter Eyvind Skeie (bildet) fått anledning til å møte menigheter og mennesker som betaler en høy pris for sin kristne tro og identitet. Dette har også resultert i flere salmetekster. I Magasinet Stefanus presenterer Skeie noen slike salmer og skriver en liten kommentar. I forrige utgave skrev han om «Så langsomt skrider natten». I 6-2022 skrev han om «Jesus, om du ser oss nå», og i 5-2022 skrev han om «Når Herren ser ut over jorden».

Du, de forfulgtes Gud

Du, de forfulgtes Gud og rettsløses forsvarer,
vær nær hos dine barn i trengsler, nød og farer.
Gi hjelp til alle dem som frykter når de ber.
Å, Herre, vekk oss opp, og vis oss det som skjer.

Gi oss som bor i fred og lever trygt her hjemme,
å tale høyt og klart for dem som mangler stemme.
La oss ha samme røst, slik vi er ett i ham
som bad oss følge seg og dele korsets skam.

Men ofte så vi bort og ville ikke vite.
Vår selvskhet var stor. Vårt hjertelag var lite.
Du, de forfulgtes Gud, hjelp oss å handle rett.
Å se hva vi skal se og si hva vi har sett.

Velsign hver mor og far som vet at barna lider.
For din barmhjertighet, gi fred i våre tider.
Gi kristenheten mot, gjør oss til lys og salt,
så troen kan bestå til du forvandler alt.

2002. EN SALME FOR STEFANUSDAGEN.

@EYVIND SKEIE

Barn i Kairos «søppelby» får støtte fra Stefanusbarna, ledet av Mama Maggie. Foto: Heidi Natalie Aanensen

FJELLET VED JORDENS ENDE

– Evangeline deler troen med meg, med en vibrerende glede, skriver Jostein Ørum (t.v.) Foto: Gunnar Grønland

Limet i bevegelsen som apostlene satte i gang ved begynnelsen av vår tidsregning, er bekjennelsen de levde og døde for: Min Herre og min Gud!

TEKST: JOSTEIN ØRUM

■ På en liten høyde utenfor en stor by i India tar reisen min slutt. Letingen etter arven fra apostlene har ført meg hit, og det er en arv av lys og skygge. Små lykter av håp kaster spede glimt inn i en overveldende natt. Gjennom en historie av undertrykkelse og trass har jeg sett et mirakel: Det finnes fremdeles en kirke i øst!

I løpet av livet krysset Tomas ikke bare kulturskiller, språkbarrierer og landegrenser. Han krysset også et voldsomt kontinent og kanskje et hav. Til slutt krysset han også Indias landmasse fra vest til øst. Både apostelen Tomas og jeg ender reisen vår her. Vi har begge reist fra Oljeberget til Tomasfjellet, som denne høyden kalles,

” Det demrer for meg at det kanskje er dette jeg har vært på leting etter hele tiden: en levende tro.

Parangi Malai, utenfor byen Chennai. Fra dette fjellet har jeg utsikt over Bengalbukten, en by med over fire millioner mennesker og stranden utenfor den. Det var her på Tomasfjellet, eller rett i nærheten, at apostelen Tomas skal ha endt sine dager tjue år etter at han kom hit. Man rekker mye på tjue år.

Den hjemløse Gud

Øverst på Tomasfjellet er det bygget en liten kirke. Omkring den er det en åpen plass, en souvenirbutikk og noen benker. På baksiden av den lille kirken vokser det et stort løvtre. Det har vokst i århundrer. Under treet er det et par benker. På den ene benken ligger det en mann og sover. Jeg går nærmere og finner noe annet enn jeg først trodde. Det er ikke en mann, men en statue. Den skal forestille Jesus, den fattige og hjemløse Gud.

På benken ved siden av sitter det et foreldrepar og en voksen sønn. Jeg slenger ut en kommentar om været, og med ett er jeg dratt inn i en samtale. Det er tydeligvis kvinnen som er talerøret i familien. De har valgt å legge den ukentlige utflukten sin nettopp hit, og det er mange år siden sist de var her. På få replikker har samtalen kommet til mitt ærend i India, og da er det som en port åpner seg.

Kvinnen, som for å understreke hele sammenhengen bærer navnet Evangeline, er professor i matematikk og datter av en luthersk biskop. Uredd deler hun troen sin med meg, med en vibrerende glede. Før jeg vet ordet av det, sitter hun og synger om Jesus. Det kjennes som om det er en konsert, og jeg er den eneste i salen. Etter hvert kommer det flere til. Det berører meg dypt, og det demrer for meg at det kanskje er dette jeg har vært på leting etter hele tiden: en levende tro.

Overbevist

Var det med den samme frimodigheten Tomas delte fortellingene om Jesus den gangen han kom til et nytt land? Frimodig, glad og ivrig? I alle fall overbevist. Historien forteller at Tomas ble stukket ned med spyd, i et bakholdsangrep ikke langt fra her vi sitter nå. Derfor har Tomas et spyd i hånden på nesten alle statuer som gjengir ham i dette landet – og det er mange. Jeg kjøper en liten utgave av Tomas i en kiosk utenfor kirken: Tomas med spydet. Den står på skrivebordet foran meg når jeg skriver dette.

Mange tror at store deler av kroppen til apostelen Tomas er begravet her i nærheten. Samtidig har jeg vært så mange steder som har funnet en kraft i overbevisningen om at også de har en bit av Tomas. Og hva er sant? Og hva er viktig? Det som i alle fall er sikkert, er at her, langs veien jeg har reist gjennom Midtøsten til India, har Tomas i to tusen år pekt på Jesus fra Nasaret, med sin iver og sin menneskelighet, med sitt liv og sin død. Med sin finger. Her er fremdeles Tomas de troendes trøster og bindeleddet til Gud selv.

Jesu sår

I India finnes det to motiver av Tomas som går igjen på statuer og gipsfigurer. Det ene er apostelen stående med et spyd, lik det jeg har på skrivebordet. Det andre motivet er det samme som møter alle besøkende som kommer opp den siste trappen, mot toppen av Tomasfjellet. Statuen skinner som bronse der den står i menneskestørrelse midt i veien, og den viser den forbløffede Tomas idet han kjenner på Jesu sår. Og tror. I Jesu sår og i kirkens sår har det alltid vokst en tro, og på veggen av den lille hvite kirken bakenfor statuen står ordene som Tomas skal ha sagt ved den anledningen.

I århundrene som har gått, har disse ordene blitt limet i den bevegelsen som elleve menn satte i gang ved begynnelsen av vår tidsregning, den bekjennelsen de levde og døde for: Min Herre og min Gud! ■

Arven etter apostlene

Mens Paulus foretok misjonsreiser vestover, dro de fleste andre apostlene mot øst. I boken «Østover. På leting etter apostlenes arv» reiser Jostein Ørum fra Oljeberget i Jerusalem til India der apostelen Tomas etter tradisjonen gikk i land i dagens Kerala i år 52. Dette utdraget er trykket med tillatelse fra Verbum forlag og forfatteren.

TVINGA TIL Å BLI HINDUAR

**India: Ytterleggåande hindu-grupper
tvangskonverterer urfolk som er blitt
kristne, eller jagar dei frå landsbyane.**

TEKST: JOHANNES MORKEN

Kristne frå eit stammefolk i Odisha samla til gudsteneste. Foto: CSW

■ **I månadsvis snudde** politiet ryggen til då kristne i fleire titals landsbyar varsla om valdelege angrep frå ytterleggående hindu-grupper. Dramaet skjedde i eit distrikt nær hovudstaden i den nordaustlege delstaten Chhattisgarh.

I dagane før jul kom mange angrep, på den verste dagen 18. desember var det angrep i 20 landsbyar. Minst 1000 kristne vart fordrivne. Politiet gjorde ingenting.

Dagen etter samla heimlause kristne seg i distrikts-hovudstaden Naryanpur. Først etter to dagar skaffa styresmaktene dei heimlause tak over hovudet. Mat og naudhjelp måtte kristne støttespelarar syta for.

«På vegne av det råka kristne samfunnet ber vi om rask handling for å gje offera tryggleik og verna den grunnlovsfesta retten deira til å praktisera trua si», skreiv generalsekretær Vijayesh Lal i Evangelical Fellowship of India (EFI) i eit brev til regjeringssjefen i delstaten like før julekvelden.

Men ingenting blei gjort. Den 2. januar samla eit par tusen hindu-nasjonalistar seg. Dei angreip ein katolsk skule og øydela ei kyrkje i distriktshovudstaden. Fleire politifolk vart skadde. Først då kom delstatsregjeringa med tiltak for å forby store demonstrasjonar. Men som ein kristen observatør seier, dette tiltaket kan brukast også mot offera for valdsangrepa.

Juledramaet viser kva kampen står om i India.

Under dobbelt angrep

I dei aktuelle landsbyane bur adivasjar, Indias urfolk. Men hindu-nasjonalistane, leia av den paramilitære rørsla RSS og Indias nasjonale regjeringsparti BJP, nektar å godta stammefolka som urfolk. For dei nasjonal-religiøse kreftene er det hinduane som ber Indias opphavlege kultur og nasjon. India er for desse eit land for hinduar.

– Landsbyfolket er under dobbelt angrep frå hindu-nasjonalistane. Dei er under angrep både som urfolk og som kristne, seier Vijayesh Lal til Magasinet Stefanus.

Adivasiane, som det er vel 105 millionar av, er tradisjonelt animistar – dei tilber naturen. Grunnlova garanterer trusfridom, men nektar å godta animisme. Hindu-nasjonalistane hevdar at stammefolka eigentleg er hinduar. Men hindu-guruane, skriftene og templa er svært framande for Indias urfolk.

Ei lokal gruppe som er del av paramilitære RSS, drog i november frå landsby til landsby i eit stort adivasi-område nær Naryampur, distriktshovudstaden i delstaten Chhattisgarh. Dei pressa fram eit landsbymøte med eitt mål: å isolera og fordriva kristne adivasjar.

– Paramilitære RSS er svært aktiv i alle stamme-områda. Dei vil «hinduisera» adivasiane, få dei inn i hindufalden. Dessutan vil dei stoppa innverknaden frå kyrkja. Kyrkja har vore i adivasiområda i 200 år. Kyrkjene har endra urfolk frå å vera hovudjegerar til å skaffa seg utdanning og arbeid. Kyrkjene har bygt skular. Folk sluttar ikkje å vera adivasjar etter konvertering, dei tek med seg kulturen. Men hindu-nasjonalistane påstår at kristne stel kulturen deira, og prøver samstundes å tvinga på urfolket hinduistisk kultur og tru, seier Lal og legg til:

– Alle dei store valdelege angrepa mot kristne dei siste 20 åra har skjedd i urfolk-område.

Landsbyfolket er under dobbelt angrep – både som urfolk og som kristne.

Vijayesh Lal

Grov opp lik av kristne

Han er ikkje svært overraska over jule-valden i Chhattisgarh.

– Området hadde koka i fleire månader. I haust kom rapportar om landsbyaktivistar som grov opp lik av kristne som vart nekta gravplass. Kristne blei banka opp og tvinga til å forneakta trua si. Kristne vart sosialt boikotta, dei vart nekta vatn og land. Folk vart pressa ut frå landsbyane, seier Lal.

Fleire organisasjonar i sivilsamfunnet sende før jul eit team til dei angripne landsbyane. Rapporten stadfesta valdsangrepa og dokumenterte ein kampanje for å «rekonvertera» kristne med tvang. Kristne adivasjar blei tekne med til hindu-tempel og utsette for «gharwapsiseremoniar»: Med rennande vatn og hindusongar vart kristne adivasjar ført «tilbake til hinduismen». Ifølgje hindu-nasjonalistane fører denne seremonien menneske «heim til sin eigentlege religion». Dette blir og gjort mot muslimske adivasjar andre stader. →

Dette var ei kyrkje – som her er brent ned i landsbyen Kistaram i Chhattisgarh. Foto: Morning Star News

” Det kom rapportar om landsbyaktivistar som grov opp lik av kristne som vart nekta gravplass.

Vijayesh Lal

– Den einaste tvangskonverteringa som skjer i India, er seremoniar for å konvertera menneske til hinduismen, seier Lal.

Lover som kriminaliserer

I 11 delstatar er det innført strenge lover som skal «verna religionsfridommen» og hindra konvertering med tvang, press eller lokkemiddel.

Men så vage og vide er definisjonane at all konvertering kan bli påstått å vera ulovleg. Lovene er blitt kraftige maktmiddel i hendene på hindu-nasjonalistar som brukar truslar og vald mot prestar og pastorar som vert skulda for lovbrøt. I stammeområda vert lovene også brukte mot enkeltmenneske som har valt å bli kristne eller muslimar. Lovene vert ikkje brukte mot gharwapsi-seremoniane.

Alle som planlegg å skifta religion, må i mange av delstatane varsla offentlege styresmakter på førehand. Desse kan offentleggjera varsla. Det gjer mange adivasiar redde for valdsangrep. Høgsteretten i delstaten Madya Pradesh fastslo i november at eit slikt krav bryt med Grunnlova.

Alle lovene har straffer i form av bøter eller fengsel frå eitt til fem år. Men der det handlar om stammefolk (adivasiar), lågkaste (dalitar), kvinner eller barn, er straffene ofte dubla. I delstaten Karnataka er maks-straffa då

Kristne adivasi (urfolk) samla til gudsteneste. Foto: CSW

10 års fengsel. I Chhattisgarh er strammeramma to år i slike tilfelle.

Vil «frigjera India»

Paramilitære RSS samla sommaren 2021 toppane sine til eit møte i ein heilag by i nord. Der lanserte dei ein kampanje for å «frigjera» India frå både kristendom og islam. Ikkje minst ville hindu-nasjonalistane ha nasjonal politikk for å stoppa all konvertering.

Då hadde Indias Høgsterett avvist eit framstøyt frå ein hindu-nasjonalistisk advokat som hevda at «tvangskonvertering» var eit nasjonalt problem. Dommarane viste då til at det å dela trua og forkynna er garantert av Grunnlova, paragraf 25.

Men så kom eit sjokk i november 2022. Eit panel med to andre dommarar støtta den aktivistiske advokaten. Domstolen fastslo at «tvangskonvertering» er eit stort problem som trugar India og som regjeringa må løysa nasjonalt. Advokaten hevda til og med at hinduane står i fare for å koma i mindretal på grunn av at folk konverterer.

– Korleis i alle dagar skal 2,5 prosent kristne vera eit trugsmål mot ein milliard hinduar? Slik spør ein menneskerettsaktivist.

– Det var sjokkerande at domstolen utan dokumentasjon sa dette, seier Vijayesh Lal.

Utover vinteren var det høyringar i Høgsteretten om vegen vidare. Etter ei høyring i januar var det, ifølgje kjelder Stefanusalliansen har, tydeleg at dommarpanelet hadde bestemt seg for å pressa fram nasjonale tiltak mot konverteringar, kanskje til og med utan å gå vegen om dei prosessane som trengst før dette kan bli vedteke som lov gjennom behandling i parlamentet.

Diskriminerer

Uavhengige indiske stemmer er kritiske til Høgsterett. Redaktøren i nettavisa Outlook India skriv at mange adivasiar og dalitar (lågkaste) har konvertert for å koma

Kristne frå gondo-stamma i Chhattisgarh har fått huset øydelagt av hindutva-grupper. Foto: CSW

India – religion og folk

Verdst største land i folketal. I løpet av 2023 passerer India truleg Kina, som opplever nedgang.

Folketal: 1,38 milliardar (2020).

Statsminister: Narendra Modi

Regjeringsparti: BJP
(hindu-nasjonalistisk)

Religion: 82 prosent hinduar, 12 prosent muslimar, 2,5 prosent kristne og 2 prosent sikhar.

Grunnlova: Ho sikrar alles rett til å forkynna sin religion. Ingen religion skal ha særskilde fordelar.

Hindu-nasjonalistane byggjer på hindutva-ideologien: Hinduar er eit eige folk, ein eigen rase, Indias verkelege innbyggjarar.

Kjelde: snl.no

NEW DELHI

CHHATTISGARH

seg vekk frå undertrykkinga i det hinduistiske kastesystemet.

Han slår fast at ingen fakta underbyggjer påstanden om at India er i ferd med å bli demografisk endra av konvertering. Redaktøren vil gjerne ha lover som hindrar konvertering med tvang eller lokkemiddel. Men då må lovene ikkje diskriminera mellom religionane i jakta på lovbyrtarar.

Vijayesh Lal i den evangeliske paraplyorganisasjonen EFI er glad for at det finst kritiske stemmer.

– Men det er langt færre som vågar å vera kritiske i dag enn for nokre år sidan. Ekstremistane skremmer folk til å teia medan dei sjølve pressar fram lover som bryt med trusfridommen. ■

‘URFOLK HAR FÅTT EI STEMME’

■ **Mange frå dei** indiske stammefolka (adivasiane) har gått over til kristen tru eller islam, fordi dette har gitt dei ei stemme. Det går fram av ein fersk rapport frå den kristne trusfridomsorganisasjonen CSW med støtte frå Stefanusalliansen.

Rapporten «Belief and Belonging. Indigenous identity and freedom of religion and belief» set søkjelys på trusfridom for urfolk, med vekt på Vietnam, India, Mexico og Colombia. Rapporten er laga fordi trusfridom for urfolk er svært underkommunisert samstundes som urfolks rettar til ressursar og kultur gledeleg nok har fått auka merksemd.

Trugsmål og vald

Trusfridommen deira er i største fare.

Rapport frå CSW og Stefanusalliansen

Rapporten bekreftar at kristne og muslimske adivasiar i India blir utsette for trugsmål og vald og aggressive forsøk på å «hinduisera» dei. I staden for å verna folk frå mobben, prøver politifolk ikkje sjeldan å hindra adivasiar i å bli kristne eller muslimar, heiter det.

– Trusfridommen deira er i største fare. I tillegg har miljøødelegging som følgje av tømmerhogst, gruvedrift og annan industri ført til masseforflytting av adivasiar i fleire område, heiter det.

Bygde tempel

Ein av dei som er intervjuet, fortel at livet i landsbyen vart endra til det betre då kristne bygde skular. Ein annan fortel korleis politikarane frå det hindu-nasjonalistiske partiet BJP før eit val lovde å hjelpa. Men det einaste BJP-folka gjorde etter å ha vunne, var å byggja hindu-tempel, sjølv om adivasiane ikkje er interesserte. Ein kristen adivasi fortel korleis dei vart pressa av andre i landsbyen til å bli hinduar – aktivistane var oppmuntra og støtta av høgre-orienterte hindu-grupper.

Finn rapporten på nettsida vår www.stefanus.no ■

Muslimske og kristne leiarar samla til dialog om fred. Foto: Kolade Fadahunsi

DYRKAR HÅP MOT TERROR

Støtta av Stefanusalliansen samla Kolade Fadahunsi religiøse leiarar til dialog før eit avgjerande val i Nigeria. Dei er redde for at eit terrorherja land blir brote opp i bitar.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ – **Religiøse leiarar** skal vera politikkenes samvit, seier Fadahunsi til Magasinet Stefanus. Han er direktør i Institute of Church and Society (ICS), ei avdeling av Nigerias kristne råd.

Fadahunsi har i fleire år vore sentral i dialogen mellom ei utvald gruppe kristne og muslimske leiarar i Nigeria, det mest folkerike landet i Afrika. Med støtte frå Stefanusalliansen samla han desse for å drøfta utfordringar før valet 25. februar. Arbeid for fredeleg

sameksistens mellom religionar kan bidra til eit fredeleg parlamentsval, håpar dei.

Halvhjarta støtte til dialog

Men gruppa måtte erkjenne at det er mange religiøse leiarar som har dårleg forståing av trusfridom og berre er halvhjarta i trua på dialog mellom religionar. Dette er eit land der meldingane om terror kjem så ofte at vi lett kan mista håpet.

I det muslimske nord har islamistiske terrorgrupper som Boko Haram og Den islamske stat Vest-Afrika-provinsen (ISWAP) base. Ikkje minst har Boko Haram terrorisert både kristne og moderate muslimar og drive millionar på flukt.

Søndag 15. januar blei ein katolsk prest i den store delstaten Niger brent til døde då terroristar sette fyr på prestegarden. Isaach Achi overlevde i jula 2011 eit terrorangrep på kyrkja der han den gongen var prest. No er presten død. Prestekollegaen hans klarte å flykta med skotskadar.

– Den nordlege delen av Nigeria har lenge vore herja av massive angrep mot hovudsakleg kristne samfunn og kyrkjer. Den føderale regjeringa har svikta, av politiske grunnar. Gjerningsmennene slepp svært ofte unna, utan straff. Det ser ut som eit komplott for å hindra at valet vert gjennomført, sukker Kolade Fadahunsi.

«Vil utrydda kristendommen»

I statane sentralt i Nigeria, der det bur både kristne og muslimar, angrip militsar av det

Rosemary Epeh (t.v.) og Roslyn Adesina leier arbeid for kvinner i Nigerias kristne råd. Dei er glade for heftet frå Stefanusalliansen om trusfridom for kvinner. Foto: Kolade Fadahunsi

hovudsakleg muslimske gjetarfolket fulani i aukande grad kristne jordbruksamfunn med tyngre våpen. Det som var ein konflikt om ressursar – land og vatn – er i aukande grad blitt ein religiøst prega konflikt med angrep på kyrkjer og prestar. Like før jul og i julehelga vart minst 46 drepne og mange titals kristne bortførte i angrep på fleire kristne landsbyar i den sørlege delen av delstaten Kaduna, eit episenter for terror.

– Terroren blir sett på som ein plan for å utrydda kristendommen. Det er grunn til å lura på kvifor det er så lett for kriminelle å koma til og angripa og bortføra folk. No er det på tide at styresmakter og politi tek mangelen på tryggleik og trusfridom i Kaduna på alvor, seier Fadahunsi.

Terroren har dessutan spreidd seg også til det hovudsakleg kristne sør.

Sterk åtvaring

Dei religiøse leiara som han samla til dialog, kom med ei sterk åtvaring mot at religion blir meir og meir politisert i Nigeria. Dei ser med uro på at somme kristne føler seg pressa til å ty til våpen for å forsvara gudshusa sine og religionen sin. Dette har skjedd i delstaten Plateau i sentrale Nigeria.

– Dette går i ei farleg retning. At regjeringa har svikta oppgåva si å verna folket, gjer at kristne vert pressa mot det ekstreme, åtvarar Fadahunsi.

Meir og meir om religion

I 1999 erstatta Nigeria militærstyret med eit demokrati. Men på grunn av sterke spenningar mellom det muslimske nord og det kristne sør, handlar meir og meir om religion, seier Fadahunsi.

I Nigeria er systemet at dersom presidenten er muslim, skal visepresidenten vera kristen. Der

Nigeria – folk, religion og land

- Afrikas mest folkerike stat.
 - Folketal: 225 millionar (2022).
 - Består av 36 delstatar i tillegg til hovudstaden Abuja.
 - Over 200 etniske grupper med egne språk.
 - 49,3 prosent kristne, 48,8 prosent muslimar, 1,4 prosent folketru (Pew Institute)
 - I nord: muslimsk, lommar av kristne.
 - Midtbeltet: blanda, mange stader med overvekt av kristne.
 - Sør: hovudsakleg kristent.
 - Arbeidsløyse: 25 prosent.
- Kjelde: snl.no

Terroren blir sett på som ein plan for å utrydda kristendommen.

Kolade Fadahunsi

guvernøren i ein delstat er muslim, skal viseguvernøren vera kristen. Og motsett.

– I tillegg til at alt handlar meir og meir om religion, har vi fleire etniske grupper og enkeltpersonar som kjempar om makta. Og arbeidsløysa er svært høg. Dersom vi ikkje adresserer etnisitet, religion og arbeidsløyse, risikerer vi at desse spørsmåla vil «eta opp» landet. Grupper vil bryta ut og laga egne statar, åtvarar Fadahunsi.

Etterlyser moralsk autoritet

Gruppa som Fadahunsi samla, oppfordrar alle religiøse leiara til å bruka sin moralske autoritet til «å tene heile nasjonens interesser ved å fremje positive verdiar, eksemplarisk leiarskap, godt styresett, sosial rettferd og likskap, nasjonal integrasjon og fredeleg sameksistens».

– Målet vårt må vera at når vi går til val, må vi stemme som borgarar av Nigeria, ikkje etter kva religion eller etnisk bakgrunn vi har, seier Fadahunsi. ■

Håp og lys med Solveig Leithaug

Artisten Solveig Leithaug gjennomførte før jul 20 konsertar i samarbeid med Stefanusalliansen, med tittelen «Håp og lys i vinternatt».

– Samarbeidet med Stefanusalliansen var ei udelst positiv oppleving. Takk til alle frå staben og frivillige som deltok for å formidle historier og stå saman med meg på dei 20 konsertane, seier Leithaug.

Ho ville ta med folk på ei reise utover norske landegrenser gjennom historiane som var fortalte under konsertane - om vesle koptiske Sarah som har levd på ein søppelplass i Kairo, og om den kvinnelege iranske huskyrkjeleiarer Fariba som blei fengsla.

– Me sette også lys på Jesus si eiga historie då han, Maria og Josef måtte flykte til Egypt.

Alle som kom på konsertene, fekk ei lita julekrubbe, laga av tre i Betlehem. Krubba kunne hengast på juletreet for å minnast og be for dei som lir for si tru.

– Som musikal er det vanskelig å forestille seg eit liv der ein er i fysisk fare dersom ein syng om det ein trur på. Det kjendest viktig å syngje også for dei som ikkje har denne fridommen, seier Leithaug.

– Solveig Leithaug har ei særskild var og vakker formidlingsevne gjennom musikken sin, som tydeleg gjev publikum noko å ta med seg vidare, for trua og håpet for verda, seier Hilde Skaar Vollebæk i Stefanusalliansen.

Solveig Leithaug hadde konsertar frå Eina og Oslo og kysten rundt til Ålesund, her i Teie kirke i Tønsberg.
Foto: Marie Harbo Øygard

Felleskap i Blomvåg

Hjelme og Blomvåg menighet i Øygarden utenfor Bergen hadde sin halvårlege fellesskapskveld i Blomvåg kyrkje 10. november.

Stefanusalliansen presenterte misjonsprosjektet Stefanusbarna i Egypt. De fremmøtte fikk høre om barna på søppelplassen, se film og få «tatovert» (dvs: malt) det koptiske korset på håndleddet. Kvelden var fylt av konkurranser, lovsang, presentasjon og koldtbord.

Sangere fra en lokal gospelgruppe ledet lovsangen.

Ung aktivist for forfulgte

Øystein Fure Johansen (21) er engasjert av Stefanusalliansen for å besøke bl.a. menigheter og videregående skoler.

– Jeg har foredrag eller andakter, og prøver å inspirere folk til å delta i arbeidet og utvide sin kunnskap om menneskerettigheter og forfulgte trosminoriteter, sier Øystein.

Han kommer fra Loddefjord i Bergen og studerer nå Praktisk Teologi og Ledelse ved NLA i Bergen.

– Stefanusalliansen sier tydelig at de ønsker å stå sammen med de forfulgte. Organisasjonen engasjerer seg for personer som virkelig trenger det. Det ville jeg være med på, sier Øystein.

Ved nyttår startet han også med andakter på den nye TV-kanalen Bedehuskanalen.

Øystein Fure Johansen.

«Lys Våken» i Meland

Lørdag 12. november samlet en stor gjeng barn seg til «Lys Våken» i Meland kyrkje på Frekhaug nord for Bergen.

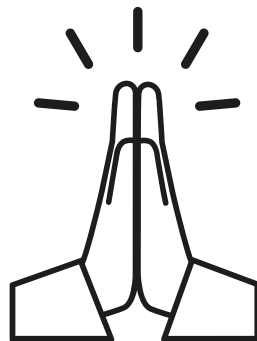
Barna fikk lære om mennesker som forfølges for sin tro og måtte selv på «flukt» og ha et hemmelig kristent møte. «Det var litt skummelt», meldte ett av barna. Men det gikk bra.

Under gudstjenesten dagen etter markerte menigheten «Søndag for de forfulgte». Stefanusalliansen fortalte om Asif som er fengslet for sin tro i Pakistan.

Lys Våken-barna deltok med hip hop-dans, sang og skuespill under gudstjenesten i Meland kyrkje.

Vil du være med å **be** for mennesker som blir forfulgt for sin tro?

Bli
BØNNEVENN

Som BØNNEVENN mottar du ukentlig bønnebehov fra mennesker som forfølges for sin tro. Bønnebehovene får du tilsendt på e-post.
Bli med å løft enkeltmennesker opp framfor Gud i bønn.

Du kan enkelt melde deg som BØNNEVENN på be.stefanus.no/be eller skann QR-koden med ditt mobilkamera, klikk på lenken og bli med:

Hun er ung, kristen og har vokst opp i et **Irak** preget av frykt og flukt fra IS' brutale terror.

Men Manuella (24) vil ikke forlate Irak

Stefanusalliansens partner Capni jobber for å tilrettelegge for vennskap og enhet på tvers av kirkesamfunnene. Dette gjør de ved å arrangere leirer og ungdomsmøter der ungdom får muligheten til å møte andre kristne, bygge fellesskap og styrke troen. På den måten legges et solid fundament for kristen tilstedeværelse, og det gir Manuella og de andre kristne ungdommene en grunn til å bli værende. *Les samtalen med ungdommene på s. 8-9 i Magasinet Stefanus.*

I et så rystet samfunn som disse kristne ungdommene har vokst opp i, er dette et kritisk, viktig arbeid. Isolert og alene vil de unge forlate landet. **Og uten de unge vil kristen tilstedeværelse i Irak dø ut. Derfor må vi handle nå!**

Sammen med de unge i Irak håper vi du vil være med på å sikre at 2000 år med kirkehistorie og trosliv får leve videre.

Med sitt håp er Manuella både et lys for Iraks framtid og for kristen tro i landet.

Vil du gi en gave for håp og framtid til ungdom som Manuella?

Gaveeksempler:

Mat for én deltaker på kristen leir i Irak:

385 kr

Trygge møteplasser for en ungdomsgruppe:

780 kr

Send én kristen ungdom på leir:

1150 kr

Gi med **vapps** til 19013
Merk med: **håp**

Gi til gavekonto: **3000 14 57922**
Merk med: **håp**